

Dynamische systemen (201500103) — toets 2 — HER

Alle antwoorden dienen gemotiveerd te worden

Een eenvoudige (niet-programmeerbare) rekenmachine mag worden gebruikt

Datum: 29-01-2016

Zaal: CR-3F

Tijd: 08:45-11:45

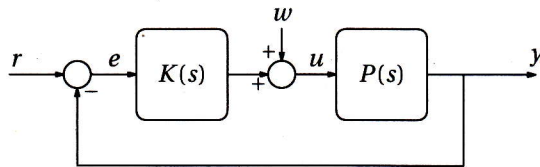
1. Beschouw

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} -5 & 6 \\ -4 & 5 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} \alpha \\ 1 \end{bmatrix} u,$$
$$y = [1 \quad -2] x.$$

- Is het systeem waarneembaar?
  - Bepaal de niet-bereikbare ruimte.
(Dit antwoord kan van α afhangen.)
  - Voor welke α is het systeem stabiliseerbaar?
  - Neem nu $\alpha = 0$. Bepaal een toestandsterugkoppeling waarvoor $A + BF$ de eigenwaarden $-1, -2$ heeft
  - Neem $\alpha = 0$. Bepaal een regelbaar, samengesteld uit een waarnemer en een toestands-terugkoppeling, die de gesloten lus stabiliseert.
2. Welke differentiaalvergelijking $P(\frac{d}{dt})y = Q(\frac{d}{dt})u$ heeft deze toestandsrepresentatie:

$$\dot{x} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & -3 \\ 0 & 1 & -2 \end{bmatrix} x + \begin{bmatrix} 5 \\ 0 \\ 2 \end{bmatrix} u, \quad y = [0 \quad 0 \quad 1] x + u.$$

3. Beschouw onderstaand gesloten-lussysteem met $K(s)$ en $P(s)$ rationale functies: $K(s) = \frac{N_K(s)}{D_K(s)}$, $P(s) = \frac{N_P(s)}{D_P(s)}$.

- Bepaal de overdrachtsfunctie van w naar e
- Vertragingen in de lus bemoeilijken de regeling. Een vertraging met τ tijdseenheden is goed te benaderen met $\frac{1-\tau s/2}{1+\tau s/2}$. Ga na voor welke $\tau \geq 0$ de regelaar $K(s) = 1/s$ de gesloten lus met

$$P(s) = \frac{1 - \tau s/2}{1 + \tau s/2}$$

stabiliseert.

4. Beschouw het systeem

$$\dot{y}(t) + y(t-1) = u(t) - \dot{u}(t-1).$$

Als $y(t) = u(t) = 0$ voor alle $t < 0$ dan is dit systeem LTI en BIBO-stabiel.

- Bepaal de frequentieresponsie $H_{y/u}(i\omega)$.
- Voor $u(t) = \cos(\omega_0 t)\mathbb{1}(t)$ convergeert de uitgang $y(t)$ naar een harmonische functie $A\cos(\omega_0 t + \phi)$ met $A \geq 0$. Voor welke ω_0 is de amplitude A gelijk aan 1?
- De maximale piekversterking is moeilijk te bepalen. Welke ondergrens volgt uit deel (b) van deze opgave? [Als (b) niet is gelukt bedenken dan een redelijke ondergrens.]

5. Drie vragen.

- Stel A is een $n \times n$ matrix. Als een systeem $\dot{x} = Ax + Bu$ regelbaar is geldt dan dat $\text{rang}(A) + \text{rang}(B) \geq n$?
- Wat is een geschikte definitie van *stabiliseerbaarheid* van een niet-lineair systeem $\dot{x} = f(x, u)$?
- Is het systeem $y(t) = u^2(t-1)$ tijdinvariant?

6. **Deel van NumWis:** Er bestaan veel manieren om een gewone differentiaalvergelijking van de vorm

$$\frac{dy}{dt} = f(t, y), \quad y(0) = y_0,$$

numeriek op te lossen. Hierin is f een gegeven functie, en y_0 een gegeven getal.

Eén zo'n numerieke methode is de zogenaamde *midpuntregel*. Als we y_n schrijven voor de numerieke benadering op $t_n = nh$, met h de stapgrootte, ziet deze methode er als volgt uit:

$$y_{n+1} = y_n + hf(t_{n+1/2}, \frac{1}{2}(y_n + y_{n+1})).$$

- Is deze methode een expliciete of impliciete methode?
- In het algemeen kan worden bewezen dat de methode een lokale afbreekfout van orde 3 heeft. Wat kunt u daaruit concluderen voor de *globale* afbreekfout?
- Stel we hebben een implementatie van de midpuntregel geschreven voor willekeurig rechterlid $f(t, y)$ en we willen die testen. Beschrijf in detail welke numerieke experimenten u in die test wilt opnemen en hoe u de resultaten analyseert.

opgave:	1	2	3	4	5	6
punten:	2+2+2+2+2	3	2+2	2+2+2	2+3+2	6

Tentamencijfer: $1 + 9p/36$.